

Ekenäs

1

1. Runstaf af elegant arbete med knopp i form af ett skalligt gubbhufvud och silfverbeslag i den jernskodda spetsen. Förärad af handlanden K. Birkstedt i Ekenäs. Consistorii protokoll den 11 Mars 1829. Verifikations Boken, 1° v. Färlingskat. No 1.

Pudasjärvi

2.

2. Lappska vaggan (finska : kompsio, lappska : kätkem), som enligt påklustrad anteckning fordom förvarades i Pudasjärvi gamla kyrkotorn och, efter dess förstöring för längesedan, i det nya kyrkotornet; den uppgafs vara minst 200 år gammal och Qvarlemnad af Lapparne, då desse "för religionsförändringen flyktade från Pudasjärvi." Förärad af landshöfdingen Stiernschantz i Uleåborg. Consist. prot. den 2 juni 1830, § 28. Ver. Bok, s. 1. Vaggan är gjord af en båtformig stöm, öfverdragen med skinn till form af en kolossal sko, 1 aln 9 tum lång och 10 tum bred, något smalare i den nedra än i den öfra ändan. För att skydda barnets hufvud har vaggan i öfra ändan ett hvalf af träspjelor öfverdragna med skinn. I hvalfvets framkant brukar man hänga glasperlor, ringar eller annat grannt skrammel åt barnet att leka med. Fordom hängdes i gossens vaggan båge, spjut och pilar i miniatyr, i flickans vingar, fötter och näbb af snöripa, för att flickan måtte blifva "renlig, behändig och snäll som ripan. Från detta hvalf sträcker sig ett skinn, för att bredas öfver vaggan. Vid vaggans sidor äro fästade kalfskinn, hvilka liksom en fotsäck vid

Pudasjärvi

(2) bärning tillsnöras med band, som gå genom skinnöglor i vaggans kanter. I botten lägges björnmossa eller röd len mossa, som ombytes då barnet upptages, eller och renhår. Vid vaggan är fästad en rem mellan begge ändarne, i hvilken rem, kastad öfver skuldrorna modren på vandringar, bär barnet, i denna upphänges det äfven inne i kåtan eller å en trädgren ute på marken, då vinden får vaggan dit. Jmf. G. v. Düben, Lappland och Lapparne, s. 202 - 3, der en sådan vaggan finnes afbildad, fig. 64. Färlings kat., No 2.

Sotkamo

3 Finskt armborst (varsijousi till skillnad från käsijousi) med gördel (ratasyö, pyörävyö). Armborstet består af jernbåge (selkä, kaari), skaft (varsi) och sträng (jänne). Det spändes sålunda att ena foten stackes i en vid ändan af skaftet starkt fästad jernbygel (jalkarauta) och strängen greps med ett hjulformigt instrument af jern, som var fästadt vid den breda gördeln af starkaste läder (ratasyö), och drogs upp i urgröpnigen af en trissa (rahka, nutiluu), som rullade omkring på en jernten (helppinaula) och undertill stod i beröring med tryckpinnen (liipatin, karkutin). Det var således med ryggens eller rättare hela kroppens styrka som armborstet uppdrogs och äfven för den starkaste var det omöjligt att med blotta armstyrkan spanna det samma. Pilen lades i en grund skåra (juoni) med bakre ändan genom en motsvarande skåra (juoni) med bakre ändan genom en